

Posudek od vedoucího práce

POMELOV, Sergej. *Diskontinuální morfémy jako teoretický problém morfologie*. Olomouc 2016.

Sergej Pomelov předkládá pozoruhodně vyspělou bakalářskou práci, která nejen přehledně a fundovaně zpracovává jeden z velmi složitých teoretických problémů popisu morfematiky, ale zároveň může sloužit i jako určitý přehled aktuálního stavu morfologie jako lingvistické subdisciplíny. Ukazuje se totiž názorně, nakolik je používaný teoretický aparát determinován jazykem, kterým mluví konkrétní lingvista, anebo jazyky, jež prostě badatel „zná“. Na rozdíl od velké většiny prací, které se dnes u nás nebo v západní Evropě vyslovují k morfologickým tématům, přihlíží předkládaná práce S. Pomelova i k velmi inspirativním teoretickým zdrojům ruským, zejm. k textům V. Plungjana a I. Meľčuka. Právě proto, že jejich autoři jsou mluvčími slovanského jazyka, práce zmíněných autorů přinést inspiraci i pro výzkum morfematiky české.

Sympatickým rysem posuzované práce je také to, že si autor uvědomuje limity svého tématu (byť třeba jen dočasné) – např. tehdy, když svůj zájem omezuje na morfologii flexivní (s. 7), si zároveň otevírá pole pro případné další propracování tématu (směrem k morfologii derivační). Pro celou posuzovanou práci, založenou mj. na excerpci mluvnic jednotlivých jazyků, je také charakteristické úsilí o jasnou kategorizaci jevů, kterými se zabývá (zejm. o terminologické vymezení cirkumfixu, infixu, transfixu, vystižení podstaty reduplikace aj.), a také o hierarchizaci metodologických přístupů – jako nejvhodnější autor hodnotí morfologický model Item and Process (s. 44).

Bakalářská práce S. Pomelova inspiruje k některým otázkám:

1. V práci se objevují některé zmínky o češtině (též zajímavé postřehy: např. o funkční zatíženosti morfonologických alternací v tzv. obecné češtině na s. 17), ale ruština jako materiál nebo východisko k úvahám není zmiňována vůbec. Může do problematiky diskontinuálních morfémů vnést nějakou inspiraci např. fakt, že se v ruštině v paradigmatu téhož slova může posunovat slovní přízvuk, a tedy i měnit kvalita vokálů (která pak „spolupracuje“ na vyjadřování významu s koncovkou)? Srov. *окна* gen. sg. – *окна* nom. pl.
2. Na s. 14 autor zmiňuje souvislosti mezi koncovkou slovesa a střídáním vokálů v kořeni ([*ich*] *gebe* „dávám“ – [*du*] *gibst* „dáváš“). Dal by se do těchto souvislostí zahrnout i obligátní subjekt, často zájmenný (*ich*, *du*...)?

3. Jak z pohledu tématu práce hodnotit souvislost mezi členem a procesy uvnitř plnovýznamového slova (nom. sg. *der Bruder*, gen. **des** *Bruders*, nom. pl. **die** *Brüder*)?

Bakalářskou práci S. Pomelova ze všech výše uvedených důvodů velmi rád doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm **A**.

V Olomouci dne 7. června 2016

PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D.